

บทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
การรักษาวินัย ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๑๑ (ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗)

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

อุทาหรณ์คดีปกครอง

จดโพยเข้าห้องสอบ - ส่อทุจริต ... แม้ไม่ได้ใช้ ก็ไม่พินิจ !

(บทความเผยแพร่ในผู้จัดการออนไลน์ คอลัมน์ “ครบเครื่องคดีปกครอง”)

โดย ลุงถู่ต๋อง

ในมุมมองของคุณพ่อคุณแม่รวมทั้งเด็ก ๆ เอง ... อาจเคยรู้สึกที่ว่าทุกวันนี้เราเรียนอะไรกันเยอะจัง บางวิชาจบมาก็ไม่เคยได้ใช้ประโยชน์จริงสักที แคมข้อสอบก็มีความซับซ้อนแปลกใหม่กว่าแต่ก่อนมาก เช่น สอบเพื่อวัดสมรรถภาพสมอง วัดความถนัดทางการเรียนหรือความถนัดเฉพาะทาง กระทั่งการสอบวัดบุคลิกภาพ

แน่นอนว่า ... การสอบไม่อาจที่จะสะท้อนความจริงทั้งหมดออกมาได้ และผลการสอบก็ไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างที่จะชี้วัดคน ๆ นั้น แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นวิธีง่ายที่สุดในการใช้วัดผลว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นกระบวนการคัดเลือกเด็กเพื่อการพัฒนาต่อไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนนำมาใช้คัดเลือกคนเข้าทำงานในองค์กรต่าง ๆ ด้วย

เมื่อเราวัดความรู้ความสามารถกันที่ “ผลคะแนน” หรือผลสอบ จึงเสี่ยงไม่ได้ที่การสอบในทุกระดับ ย่อมทำให้ผู้เข้าสอบตกอยู่ในภาวะกดดันและเกิดความเครียด บางคนหาทางออกโดยวิธีทุจริต การสอบเพราะเชื่อว่าเป็นวิธีที่จะทำให้ได้ผลคะแนนดีหรือผ่านการทดสอบ

สำหรับวันนี้ ... ลุงมีอุทาหรณ์สอนใจลูกหลานว่า อย่าเผลอขาดสติ ... ทุจริตในการสอบหรือแม้แต่ส่อไปในทางทุจริต เพราะนอกจากจะเป็นการไม่เคารพกติกาแล้ว ยังต้องรับผลที่ตามมาจากการกระทำนั้นอีกด้วย

มาเข้าเรื่องกันเลยดีกว่า ... โดยคดีนี้ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสอบของนักศึกษาปี ๒ รายหนึ่งที่ได้รับคำสั่งของมหาวิทยาลัยให้ลงโทษฐานทุจริตในการสอบ โดยผู้สอบโต้แย้งว่าข้อความที่จดลงในพจนานุกรม ซึ่งได้นำเข้าห้องสอบไปด้วยนั้น เป็นเพียงสิ่งที่เขียนทบทวนเฉพาะหัวข้อก่อนเข้าห้องสอบ และเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เข้าห้องสอบ ก็ได้ใช้เทปกาวใสปิดหน้าที่มีการเขียนข้อความไว้เพื่อไม่ให้เปิดดูได้ อันมีเจตนาที่บริสุทธิ์ว่าไม่ต้องการใช้ประโยชน์จากข้อความดังกล่าว

บทสรุปของเรื่องนี้จะเป็นอย่างไร ลุงจะพามาหาคำตอบจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดกันครับ ...

ข้อเท็จจริงของคดีมีอยู่ว่า ... หนูนิด (ผู้ฟ้องคดี) เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง (หลักสูตรนานาชาติ) ในวันสอบ ... อาจารย์ผู้คุมการสอบได้ตรวจพบว่า หนูนิดได้จดสูตรและข้อความซึ่งอาจมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาที่สอบลงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษที่อนุญาตให้นำเข้าห้องสอบได้เพื่อประกอบการแปลคำเป็นภาษาไทย อธิการบดีได้สั่งลงโทษหนูนิดตามมติของคณะกรรมการกลางพิจารณาโทษนักศึกษาที่ทำการทุจริตในการสอบ โดยให้คะแนน F ในรายวิชาที่ทำการทุจริต และไม่พิจารณาผลการศึกษารายวิชาในภาคการศึกษาที่มีการทุจริตนั้น (ระดับคะแนน W)

หนูนิดไม่เห็นด้วยจึงขอให้ทบทวนคำสั่ง ซึ่งต่อมาคณะกรรมการกลางพิจารณาโทษนักศึกษาฯ ได้พิจารณาทบทวน โดยให้หนูนิดเข้าชี้แจงต่อที่ประชุม ซึ่งหลังการพิจารณาคำชี้แจงแล้ว ยังคงมีมติตามเดิม อธิการบดีจึงมีคำสั่งประกาศการลงโทษหนูนิดเช่นเดิม หนูนิดยังคงไม่เห็นด้วยจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว

*** “รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้” ***

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ต่อมา คณะกรรมการเพื่อพิจารณาการขออุทธรณ์การถูกลงโทษเรื่องทุจริต ซึ่งพิจารณาอุทธรณ์ของหนูนิตแล้วเห็นว่า แม้พฤติการณ์ของหนูนิตมีเจตนาส่อไปในทางทุจริต แต่เนื่องจากหนูนิตยังไม่ได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น จึงมีมติให้ลดโทษเพียงติด F ในวิชาที่ทุจริต และไม่ต้องติด W ทุกรายวิชาในภาคการศึกษาที่มีการทุจริตนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่ออธิการบดีพิจารณารายงานผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้วยังคงเห็นว่าแม้หนูนิตจะไม่ได้นำข้อความที่จดไว้มาคัดลอกลงในสมุดคำตอบหรือไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ก็ตาม ก็ต้องถือว่ามิเจตนากระทำการทุจริตและความผิดสำเร็จแล้ว สุดท้ายจึงมีคำสั่งลงโทษยืนตามเดิมโดยไม่ลดโทษพร้อมกับแจ้งผลอุทธรณ์ให้หนูนิตทราบ

หนูนิตจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยฟ้องอธิการบดีมหาวิทยาลัย คณะกรรมการกลางพิจารณาลงโทษนักศึกษาฯ และคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการขออุทธรณ์ฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ - ที่ ๓ ตามลำดับ) คดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยเห็นว่าคำสั่งลงโทษชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งลงจะเล่าตอนจบให้ฟังกันต่อไปครับ ...

โดยคดีมีประเด็นปัญหาว่า การที่อธิการบดีมีคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีโดยให้คะแนน F ในวิชาที่มีการทุจริต และไม่พิจารณาผลการศึกษาทุกรายวิชาในภาคการศึกษาที่มีการทุจริตการสอบ (ติด W) นั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีการจดข้อความลงในพจนานุกรมและได้นำเข้าไปในห้องสอบจริง และเมื่อนำข้อความดังกล่าวไปให้อาจารย์ผู้สอนวิชานี้และอาจารย์ท่านอื่นที่สอนในสาขาวิชาเดียวกันพิจารณา โดยอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ได้ให้ความเห็นเพียงว่า ข้อความที่ผู้ฟ้องคดีจดลงในพจนานุกรมไม่มีเนื้อหาที่นำมาออกข้อสอบ แต่อาจารย์ท่านอื่นที่สอนวิชาเดียวกันมีความเห็นว่าข้อความมีลักษณะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอบ ซึ่งการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมโดยสอบถามจากอาจารย์ท่านอื่น คณะกรรมการกลางพิจารณาลงโทษนักศึกษาฯ ในฐานะผู้พิจารณาทางปกครองสามารถทำได้ อันถือเป็นการขอความเห็นจากพยานผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ศาลจึงเห็นว่า โดยที่เนื้อหาของพจนานุกรมภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อใช้ค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ต้องการเท่านั้น การที่ผู้ฟ้องคดีจดข้อความซึ่งเป็นเนื้อหาของวิชาที่จะสอบลงในพจนานุกรมและนำติดตัวเข้าไปในห้องสอบ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาที่จะใช้ข้อความในการค้นหาคำตอบหรือเป็นแนวทางในการเขียนคำตอบในรายวิชาที่จะสอบแล้ว เมื่อการเข้าสอบวิชานี้เป็นการเข้าทดสอบแบบปิดหนังสือแต่อนุญาตให้นำพจนานุกรม ที่ไม่ใช่พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์เข้าห้องสอบได้ ย่อมมีความหมายว่าไม่อนุญาตให้นำเอกสารหรือจดข้อความใด ๆ ทั้งสิ้นเข้าไปในห้องสอบ เพื่อให้นำมาใช้เปิดค้นหาคำตอบตามข้อความที่จดไว้ การที่ผู้ฟ้องคดีนำพจนานุกรมที่จดข้อความเกี่ยวกับวิชาที่สอบเข้าห้องสอบ จึงย่อมเป็นการกระทำเช่นเดียวกับการนำหนังสือ เอกสาร หรือตำราเรียนเข้าห้องสอบ และย่อมเป็นการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต

ทั้งนี้ แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าไม่ได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว เนื่องจากกรรมการคุมสอบได้ยึดพจนานุกรมไปตั้งแต่ก่อนเริ่มทำการสอบ หรืออ้างว่าข้อความที่จดเข้าไปไม่ตรงกับเนื้อหาในข้อสอบ โดยผู้ฟ้องคดีเขียนสิ่งที่ทบทวนเฉพาะหัวข้อลงไปพจนานุกรม และเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เข้าห้องสอบ จึงได้ใช้เทปกาวใสปิดหน้าที่มีการเขียนข้อความไว้เพื่อไม่ให้เปิดดูได้ก็ตาม แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปิดเทปกาวทุกหน้า และการปิดเทปกาวดังกล่าวยังสามารถเปิดดูได้ตลอดเวลา ประกอบกับการใช้เทปกาวปิดทับมิใช่เป็นการลบหรือทำลายข้อความทิ้งเพื่อไม่ให้สื่อความหมายใด ๆ ได้ อีกทั้งไม่อาจกล่าวอ้างถึงเจตนา (การปิดเทปกาวเพราะไม่ประสงค์อ่านข้อความ) ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ภายในใจของผู้ฟ้องคดีมาปฏิเสธความรับผิดชอบ

ต่อการกระทำดังกล่าว กรณีจึงถือว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมที่สื่อเจตนาไปในทางทุจริตในการสอบอันเป็นการฝ่าฝืนข้อปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัยแล้ว

สำหรับการพิจารณาโทษของผู้ฟ้องคดีนั้น เมื่อระเบียบมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ว่า นักศึกษาซึ่งทุจริตในการสอบให้คณะกรรมการกลางพิจารณาลงโทษมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสถานใดสถานหนึ่ง หรือหลายสถานก็ได้ คือ (๑) ให้คะแนน F ในวิชาที่นักศึกษากระทำการทุจริต (๒) ไม่พิจารณาผลการศึกษาทุกรายวิชาในภาคการศึกษาที่นักศึกษากระทำการทุจริต (๓) ให้ลงโทษตามข้อ (๑) หรือข้อ (๒) และให้ลงทะเบียนเรียนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำที่กำหนดไว้ และให้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง ในภาคการศึกษาถัดไป (๔) ไม่พิจารณาผลการศึกษาทุกรายวิชา ในภาคการศึกษาที่นักศึกษากระทำการทุจริตนั้น และให้พักการศึกษาอีก ๑ ภาคการศึกษาในภาคการศึกษาถัดไป และ (๕) ให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดโทษสถานเบาไปจนถึงโทษสถานหนักที่สุด

เมื่อคณะกรรมการกลางพิจารณาลงโทษฯ เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีจัดข้อความที่เป็นเนื้อหา ของวิชาที่จะสอบลงในพจนานุกรมและนำติดตัวเข้าห้องสอบ ถือว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนากระทำการทุจริตและ ความผิดนั้นสำเร็จแล้ว จึงให้ลงโทษโดยให้คะแนน F ในวิชาที่ทุจริต และไม่พิจารณาผลการสอบทุกรายวิชา ในภาคการศึกษาที่มีการกระทำทุจริต (ติด W) กรณีถือเป็นการลงโทษตามกรอบอำนาจหน้าที่และเป็นการ พิจารณาลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด อันเป็นคำสั่งลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำวินิจฉัย ยกอุทธรณ์ย่อมชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน จึงพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้นที่ยกฟ้อง (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๑๔๗/๒๕๖๔)

คดีดังกล่าว ... สรุปได้ว่าในการพิจารณาลงโทษนักศึกษาผู้กระทำการทุจริตการสอบหรือ กระทำการสอบไปในทางทุจริต กรณีการจดข้อความซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาที่เข้าสอบลงใน พจนานุกรม และนำติดตัวเข้าไปในห้องสอบ แม้ไม่ได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการสอบ ก็ถือว่ามีพฤติการณ์ ส่อไปในทางทุจริตและความผิดได้สำเร็จแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องได้รับประโยชน์จากข้อความที่จดไปแต่อย่างใด ซึ่งโทษที่ลงนั้น หากผู้มีอำนาจได้พิจารณาภายในกรอบอำนาจหน้าที่ที่กำหนดอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมถือเป็นการ ใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ ศาลได้วินิจฉัยกรณีการขอความเห็นจากพยานผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์ท่านอื่น ที่สอนวิชาเดียวกันว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถนำมาประกอบการพิจารณาได้โดยชอบ และไม่จำเป็นต้องรับฟัง แต่เพียงความเห็นของอาจารย์เจ้าของวิชาที่สอบเท่านั้น ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙) ที่กำหนดให้ในการพิจารณาทางปกครองเจ้าหน้าที่ อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐาน ของคู่กรณี โดยต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง และสามารถแสวงหา พยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องได้ สามารถรับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณี หรือ ของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง รวมทั้ง ขอความเห็นพยานผู้เชี่ยวชาญ ดังเช่นกรณี ตามพิพาทนี้เองครับ

https://www.admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_๑๗๐๗๒๔_๑๓๕๒๔๔.pdf

ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย

การสอบสวนผู้ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว

การที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยและลงโทษแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดได้ ผู้นั้นจะต้องมีสถานะเป็นข้าราชการและกระทำผิดวินัยตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้ามหรือข้อปฏิบัตินั้น และกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้ เว้นแต่จะออกจากราชการเพราะตาย ต่อเมื่อมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำ หรือละเว้นการกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษอยู่ก่อนออกจากราชการ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หากกรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้บังคับบัญชาก็ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วได้

กรณีข้าราชการซึ่งถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงได้ลาออกจากราชการหรือเกษียณอายุราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาต้องยุติการสอบสวนเนื่องจากผู้นั้นไม่มีสถานะเป็นข้าราชการ จึงไม่สามารถสั่งลงโทษได้ เว้นแต่มีกรณีถูกกล่าวหาหรือถูกสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอยู่ก่อนออกจากราชการ ซึ่งมาตรา ๑๐๒ ให้อำนาจผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และถึงแก่ความตายในระหว่างการสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการสอบสวนจะงดการสอบสวน เพราะข้าราชการผู้นั้นได้พ้นจากราชการเพราะถึงแก่ความตายไปแล้ว แต่กระทรวงการคลังได้ขอความร่วมมือให้ส่วนราชการต้นสังกัดทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ และสรุปความเห็นเพื่อที่ผู้บังคับบัญชาจะได้นำผลของการสอบสวนไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการผู้นั้น ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๗๔ ทั้งนี้ ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๕๐๔/๑๕๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๐

ทั้งนี้ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ออกจากราชการไปแล้ว สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. แล้วมีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็น กฎหมายต่อไป เมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็จะมีผลใช้บังคับได้ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา ๑๐๒ ที่แก้ไขใหม่นี้ กำหนดให้สามารถดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการเว้นแต่เหตุตายโดยมีเงื่อนไขดังนี้

๑. การกระทำที่เป็นมูลเหตุที่นำมากล่าวหาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ออกจากราชการไปแล้ว ว่าได้กระทำหรือละเว้นการกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือความผิดที่เป็นมูลเหตุให้ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาที่มีโทษความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้นั้นรับราชการ

๒. การกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องทำเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น

๓. การกล่าวหาผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือ การถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา จะกล่าวหาหรือกระทำก่อนที่ผู้นั้นออกจากราชการหรือหลังจากผู้นั้น ออกจากราชการไปแล้วก็ได้

๔. กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนที่ผู้นั้นจะออกจากราชการหรือ กรณีที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ก่อนออกจากราชการให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ และต้องสั่งลงโทษภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

๕. กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หลังจากที่ผู้นั้นออกจากราชการ หรือกรณีที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังออกจากราชการให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายใน ๑ ปีนับแต่ผู้นั้นออกจากราชการ เว้นแต่เป็นกรณี ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามมาตรา ๙๘ วรรคเจ็ด และจะต้องสั่งลงโทษภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นออกจาก ราชการ

๖. กรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษหรือองค์การพิจารณา อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้ เพิกถอนคำสั่งลงโทษ เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ดำเนินการทางวินัย ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติแล้วแต่กรณี

๗. ในการดำเนินการทางวินัย ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำผิดวินัยไม่ ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

๘. ข้อยกเว้นมิให้บังคับแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถูกสั่งให้ออกจาก ราชการไว้ก่อน ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๙. กรณีเป็นการดำเนินการทางวินัยตามที่ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้ออกจากราชการไปแล้ว ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือ กฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วแต่กรณี

ที่มา : หนังสือข้อกำหนดวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความรู้ คู่คุณธรรม

ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลัก ๒๓ ข้อในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่เรียบง่ายเน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์สูงสุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงทุ่มเทพระวรการตรากตรำและมุ่งมั่น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรไม่ว่าจะเชื้อชาติใด ศาสนาใด อยู่ห่างไกลสักเพียงใด ก็มีทรงย่อท้อ เข้าไปช่วยเหลือราษฎรทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การเกษตรการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ และพลังงานหรือแม้กระทั่งการจราจร ทรงคิดค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างแยบยล การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีความละเอียดรอบคอบ และทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด มีคุณค่าและควรยึดเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท นำมาปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติสืบไป หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มีดังต่อไปนี้

๑. **ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ** ทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งจากข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการและราษฎรในพื้นที่ เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วตรงตามความต้องการของประชาชน

๒. **ระเบิดจากข้างใน** พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคนทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนภายในชุมชน ให้มีสภาพพร้อมที่จะร่วมพัฒนาเสียก่อนแล้ว จึงออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนในหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสได้ตั้งตัวหรือเตรียมพร้อม

๓. **แก้ปัญหาคู่จุดเล็ก** ทรงแก้ปัญหาในภาพรวม (Macro) ก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหของพระองค์จะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ (Micro) คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะมีมองข้าม

“ถ้าปวดหัวคิดอะไรไม่ออก ก็ต้องแก้ไขการปวดหัวนี้ก่อน มันไม่ได้แก้อาการจริง แต่ต้องแก้ปวดหัวก่อน เพื่อจะให้อยู่ในสภาพที่คิดได้...”

๔. **ทำตามลำดับขั้นตอน** ทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นของประชาชนที่สุดก่อน ได้แก่ สุขภาพ สาธารณสุข เมื่อมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงแล้วก็จะสามารถทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ จากนั้นจึงเป็นเรื่อง สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ อาทิ ถนน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภค บริโภคที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการให้ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยี เน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

*** “รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้” *** โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๕. **ภูมิสังคม** การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับนิสัยใจคอของคนตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

“การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ ในสังคมวิทยา คือ นิสัยใจคอของเรา จะไปบังคับให้คนอื่นคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำ เราเข้าไปดูว่า เขาต้องการอะไรจริง ๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจหลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง”

๖. **องค์รวม** ทรงมีวิธีคิดอย่างองค์รวม (Holistic) หรือมองอย่างครบวงจรในการที่จะพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการหนึ่งนั้นจะทรงมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง ดังเช่นกรณีของ “ทฤษฎีใหม่” ที่พระราชทานให้แก่พวงชนชาวไทยเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ แนวทางหนึ่งที่พระองค์ทรงมองอย่างองค์รวมตั้งแต่การถือครองที่ดินโดยเฉลี่ยของประชาชนคนไทย ประมาณ ๓๐ - ๑๕ ไร่ การบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำอันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เมื่อมีน้ำในการเกษตรแล้วจะส่งผลให้ผลผลิตดีขึ้นและหากมีผลผลิตมากขึ้นเกษตรกรต้องรู้จักวิธีการจัดการ และการตลาดรวมถึงการรวมกลุ่มรวมพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อพร้อมที่จะออกสู่การเปลี่ยนแปลง ของสังคมภายนอกได้อย่างครบวงจรนั้น คือทฤษฎีใหม่ ชั้นที่ ๑, ๒ และ ๓

๗. **ไม่ติดตำรา** มีลักษณะของการพัฒนาที่อนุโลม และลอมชอมกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสภาพของสังคม จิตวิทยาแห่งชุมชน “ไม่ติดตำรา” ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยี ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย

๘. **ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด** ในเรื่องของความประหยัดนี้ประชาชนไทยทราบกันดีว่าเรื่องส่วนพระองค์ก็ทรงประหยัดมาก ดังที่เราเคยเห็นว่าหลอดยาสีพระทนต์นั้น ท่านทรงใช้อย่างคุ้มค่าอย่างไร หรือฉลองพระองค์แต่ละองค์ทรงใช้อยู่เป็นเวลานาน ขณะเดียวกันในการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎร ทรงใช้หลักในการแก้ปัญหาด้วยความเรียบง่าย และประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่น และประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้นมาใช้โดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

๙. **ทำให้ง่าย** (Simplicity) ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุงและแก้ไขงาน การพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำรินั้นดำเนินการไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และระบบนิเวศโดยรวม ตลอดจนสภาพสังคมของชุมชนนั้น ๆ ทรงโปรดที่จะทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่ายนำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่ายอันเป็นการแก้ปัญหาด้วยการใช้กฎธรรมชาติเป็นแนวทางนั่นเองแต่การทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่ายนั้นเป็นของยาก ฉะนั้นคำว่า “ทำให้ง่าย” หรือ Simplicity จึงเป็นหลักคิดสำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศในรูปแบบของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๐. **การมีส่วนร่วม** ทรงเป็นนักประชาธิปไตย จึงทรงนำ “ประชาพิจารณ์” มาใช้ในการบริหาร เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนหรือความต้องการของสาธารณชน

“สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกปฏิบัติบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง”

๑๑. มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก "การปฏิบัติงานทุกอย่างของข้าราชการมีผลเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและประชาชนทุกคน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่ข้าราชการทุกคน จะต้องทำหน้าที่ทุก ๆ ประการ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ โดยเต็มกำลังสติปัญญาความรู้ความสามารถ เพื่อผลการปฏิบัติราชการทุกอย่างจักได้บรรลุความสำเร็จอย่างสูง และบังเกิดประโยชน์อย่างดีที่สุดแก่ตน แก่หน้าที่ และแก่แผ่นดิน"

๑๒. บริการรวมที่จุดเดียว (One Stop Services) ทรงมีพระราชดำริให้บริการ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ทั้ง ๖ แห่ง” ให้เป็น “การบริการรวมที่จุดเดียว” เป็นรูปแบบการบริหารแบบเบ็ดเสร็จที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในระบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยโดยทรงให้ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เป็นต้นแบบในการบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่อประโยชน์ที่จะมาขอใช้บริการจะประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายโดยจะมีหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการ และให้บริการประชาชน ณ ที่แห่งเดียว โดยทรงเน้นเรื่องรัฐวิสาหกิจและการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันด้วยการปรับลดช่องว่างระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๓. ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทรงมองอย่างละเอียดถึงปัญหาธรรมชาติ หากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติ จะต้องใช้ธรรมชาติ เข้าช่วยเหลือ เช่น การแก้ไขปัญหาลำน้ำเสียได้พระราชทานพระราชดำริ “การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ปล่อยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ หรือแม้กระทั่งการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เพื่อทำให้มนุษย์และธรรมชาติเกื้อกูลกัน

๑๔. ใช้ธรรมปราบอธรรม ทรงนำความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ เป็นหลักการแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ เช่น การทำน้ำดีขับไล่ น้ำเสีย หรือเจือจางน้ำเสียให้กลับเป็นน้ำดีตามจังหวะการขึ้นลงตามธรรมชาติของน้ำ การบำบัดน้ำเน่าเสียโดยใช้ผักตบชวา ซึ่งมีตามธรรมชาติให้ดูดซึมสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำดังพระราชดำรัสความว่า “ใช้ธรรมปราบอธรรม”

๑๕. ปลูกป่าในใจคน เป็นการปลูกป่าลงบนแผ่นดินด้วยความต้องการของมนุษย์ ทำให้ต้องการบริโภคและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองเพื่อประโยชน์ของตนเองและสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมไม่รู้จักพอ ปัญหาความไม่สมดุลจึงบังเกิดขึ้นดังนั้นในการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนมาจะต้องปลูกจิตสำนึกในการรักผืนป่าให้แก่คนเสียก่อน

“เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน
แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และจะรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง”

๑๖. ขาดทุน คือ กำไร (Our loss is gain) การเสีย คือ การได้ ประเทศชาติก็จะก้าวหน้าและการที่คนอยู่ดีมีสุขนั้นเป็นการนับที่เน้นมูลค่าเงินไม่ได้ จากพระราชดำรัสดังกล่าว คือหลักการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่มีต่อพสกนิกรไทย “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนได้

“ถ้าเราทำอะไรที่เราเสีย แต่ในที่สุดเราเสียนั้นเป็นการได้ทางอ้อม... ในไม่ช้าประชาชนจะได้รับผล ราษฎรมีรายได้ รัฐบาลก็เก็บภาษีได้สะดวก เพื่อให้รัฐบาลได้ทำโครงการต่อไป... ถ้ารัฐวิสาหกิจ รู้เสียสละ คือ การได้ ประเทศชาติก็จะก้าวหน้า และการที่คนอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นการนับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้...”

๑๗. การพึ่งพาตนเอง การพัฒนาตามแนวพระราชดำริเพื่อการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้มีความแข็งแกร่งพอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไปแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การพัฒนาให้ประชาชนสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อมและสามารถ “พึ่งตนเองได้” ในที่สุด

๑๘. พออยู่พอกิน ให้ประชาชนสามารถอยู่อย่าง “พออยู่พอกิน” เสียก่อน แล้วจึงค่อยขยายให้มีชีวิตสมรณะที่ก้าวหน้าต่อไป การพัฒนาเพื่อให้พสกนิกรทั้งหลายประสบความสำเร็จมีความสุขสมบูรณ์ในชีวิต ได้เริ่มจากการเสด็จฯ ไปเยี่ยมประชาชนทุกหมู่เหล่าในทุกภูมิภาคของประเทศไทยได้ทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของราษฎรด้วยพระองค์เอง จึงทรงสามารถเข้าพระราชหฤทัยในสภาพปัญหาได้อย่างลึกซึ้งในการพัฒนานั้น หากมองในภาพรวมของประเทศมิใช่งานเล็กน้อยแต่ต้องใช้ความคิดและกำลังของคนทั้งชาติจึงจะบรรลุผลสำเร็จด้วยพระปรีชาญาณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ จึงทำให้คนทั้งหลายได้ประจักษ์ว่า แนวพระราชดำริในพระองค์นั้น “เรียบง่ายปฏิบัติได้ผล” เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

๑๙. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ พระราชทานไว้ดังนี้

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อมาเมื่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

๒๐. ความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อกัน “คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคงชอบแต่ makkelijk ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงที่สำเร็จ”

“ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจแม้จะมีความรู้่น้อยก็ยอมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
ได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ”

“ผู้ว่า CEO ต้องเป็นคนที่สุดจจริต ทุกจจริตไม่ได้ ถ้าทุกจจริตแม้แต่นิดเดียวก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป
ข้าราชการหรือประชาชนที่มีการทุกจจริต ถ้ามีการทุกจจริตแล้วบ้านเมืองพังที่เมืองไทยพังมาเพราะมีการทุกจจริต”

๒๑. ทำงานอย่างมีความสุข ทรงพระเกษมสำราญทรงมีความสุขทุกคราที่จะช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเคยรับสั่งครั้งหนึ่งว่า “ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น”

๒๒. ความเพียร : พระมหาชนก จากพระราชนิพนธ์ “พระมหาชนก” เป็นพระราชนิพนธ์ที่ทรงใช้เวลาค่อนข้างนานในการคิดประดิษฐ์ด้วยการทำให้เข้าใจง่ายปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน อีกทั้งภาพประกอบและคติธรรมต่าง ๆ ได้ส่งเสริมให้หนังสือเล่มนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ที่หากคนไทยน้อมรับมาศึกษา วิเคราะห์และปฏิบัติตามรอยพระมหาชนก กษัตริย์ผู้เพียรพยายาม แม้จะไม่เห็นฝั่งก็ยังไม่พ่ายแพ้ต่อไปเพราะถ้าไม่เพียรว่ายก็จะตกเป็นอาหาร

บูปลาและไม่ได้พบกับเทวดาที่มายช่วยเหลือมิให้จมน้ำ เช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงริเริ่มทำโครงการต่าง ๆ ในระยะแรกที่ไม่มีความพร้อมในการทำงานมากนัก และทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น แต่พระองค์ก็ได้ท้อพระราชหฤทัยมุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมืองให้บังเกิดความร่วมมือเป็นสุข

๒๓. รู้ รัก สามัคคี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มีพระราชดำรัสในเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสามคำที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้งซึ่งพร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

รัก : คือ เมื่อเรารู้ครบด้วยกระบวนการความแล้ว จะต้องมีความรักการพิจารณาที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ คือ การสร้างฉันทะ

สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

การทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัว และสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีความละเอียดรอบคอบและทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด

ที่มา :

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55704&filename=dyouth